

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. I. An visiones hominum & Angelorum, spècie essentiali inter se
differant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

sunt extra limites objecti adæquati, & specificari non verò intellectus illustratus lumine gloriæ, per modum motionis, & auxilii transeuntis, communicato.

DISPUTATIO IV.

De actu visionis beatificæ.

Consideratâ possibilitate visionis beatificæ, & principiis ad illam concurrentibus, specie scilicet & lumine gloriæ; consequens est, ut illam in seipsa contemplerur, seu de ipso actu visionis beatificæ differamus.

ARTICULUS I.

An visiones hominum & Angelorum specie essentiali inter se differant?

Affirmant Richardus, Major, Durandus, Molina, Salas, Herice, & alii, quos citat, & sequitur Alarcon hic disp. 3. cap. 6. Negant verò Thomista, & plures alii, cum quibus

Dico breviter, visiones Angelorum & hominum non differre inter se specie essentiali.

Probatur primò: Visiones Angelorum & hominum habent idem objectum formale, scilicet Deum, ut visibilem in seipso secundum suam essentialitatem; & eundem modum attingendi illud, scilicet clarè, & sine ullo medio prius cognito. Item habent eandem speciem intelligibilem, nempe divinam essentialitatem; & denum à lumine ejusdem speciei procedunt: Ergo sunt ejusdem speciei.

Probatur secundò: Si visio beata Angelorum, esset distincta specie, à visione beata hominum, esset essentialiter illa perfectior; nam cum species sint sicut numeri, dari non possunt duæ species æquales in perfectione essentiali; sicque nullius hominis, imò nec anime Christi, visio beata, posset esse tam perfecta, quam visio minimi Angeli; nam quantumcumque perficiatur unum individuum inferioris speciei, non potest ad perfectionem essentialem alterius speciei pervenire: docet autem D. Thomas infra quest. 102. art. 2. erroneum esse asserere, homines transferri non posse ad æqualitatem Angelorum: Ergo visiones Angelorum & hominum, non differunt inter se specie essentiali.

Sed contra hanc conclusionem objicitur difficile argumentum, quod sub hac forma breviter potest proponi. Actus non minus dicit ordinem ad principium, quam ad objectum: Ergo si est ordo essentialis ad diversum objectum, distinguit essentialiter actus, ita illos diversificat ordo essentialis ad principium distinctum: At visio angelica essentialitatem ordinem dicit ad intellectum Angeli, & visio humana ad intellectum hominis, qui essentialiter inter se distinguuntur: Ergo visiones beatificæ Angelorum & hominum inter se specie differunt.

Pro solutione hujus argumenti, diligenter observandum est, intellectum humanum & angelicum posse considerari dupliciter, vel secundum rationes differentiales, vel secundum rationem genericam intellectus creati, quæ utriusque communis est. Rursusque talem rationem

Tom. I.

Adhuc posse duobus modis spectari, nempe vel secundum naturam virtutem, secundum quam habent solum unitatem genericam, specie multiplicabilem, per differentias intellectus humani & angelici: vel secundum conceptum potentia obedientialis, qui est unus specie atomâ in utroque intellectu; ita quòd multiplicatâ ratione genericâ intellectus, per differentias illam contrahentes, ratio potentia obedientialis manet immultiplicata specie in illis: sicut potentia obedientialis rerum non vitalium quæ subduntur Deo, ut de illis possit facere quidquid voluerit, non multiplicatur specificè in illis, ad multiplicationem entitatis cui competit, sed eadem perseverat in lapide, aqua, & aliis, quamvis sub aliis rationibus specificè distinguantur. His præmissis,

Ad argumentum respondeo, concessio Antecedente, distinguendo Consequens; illudque concedendo, si diversificetur principium formaliter, secus verò, si solum materialiter. Similiter distinguo Minorem subsumptam: Intellectus angelicus & humanus differunt essentialiter, in ratione principii visionis, nego Minorem: materialiter & entitativè, concedo Minorem, & nego Consequentiam. Ratio autem hujus distinctionis & solutionis ex dictis jam constat, visio enim angelica non respicit intellectum Angeli, nec ab illo emanat secundum propriam ipsius differentiam, quâ ab humano differt, nec secundum rationem naturalis virtutis, quæ solum habet unitatem genericam, sed secundum rationem potentia obedientialis remotè activæ, in qua specificè atomè convenit cum intellectu humano; & idcirco diversitas quæ inter illos intellectus invenitur, solum materialiter se habet ad visionem beatificam, subindeque unam ab alia specie distinguere nequit.

Dices primò: Potentia obedientialis ad visionem beatificam, identificatur realiter cum entitate naturali intellectus: Ergo multiplicatâ specificè potentia naturali, etiam obedientialis specie variatur. Consequentia videtur manifesta: videtur enim impossibile, cum duobus differentibus specificè, aliquid specificè unum realiter identificari.

Respondeo concessio Antecedente, negando Consequentiam: ad cujus probationem, nego Antecedens: nam in multorum sententia, relatio identificatur realiter cum fundamento, & tamen fundamento non variato specificè, potest relatio specificè multiplicari, ut constat in albedine, quæ eadem specificè manens, fundat duas relationes specificè distinctas, scilicet similitudinis ad aliam albedinem, & dissimilitudinis ad nigredinem: Ergo e contra poterunt extrema identitatis specificè variari, invariata specificè entitate formaliter identificatâ cum illis. Verum etiam & hominum identificantur cum ente: quo non obstante, multa quæ in esse entis specie, imò & genere differunt, in ratione veri & boni specificè conveniunt. Item genus moris cum genere physico realiter identificatur, & tamen plura in genere physico specificè distincta, in genere moris conveniunt specificè, ut constat in peccato omissionis, & peccato commissionis.

Dices secundò: Intellectus Angeli, & idem est de humano, non influit in visionem beatificam, secundum rationem sibi & inanimatis communem: At potentia obedientialis commu-

nis est illi cum inanimatis: Ergo non influit in A
visionem beatificam, ratione potentiae obedi-
entialis.

Confirmatur primo: Intellectus Angeli influit
in visionem, ut vitalis est: Sed non est vitalis ra-
tione potentiae obediencialis: Ergo &c.

Confirmatur secundo: Visio beatifica essen-
tialiter petit procedere à potentia intellectiva:
At non habet quod sit intellectiva, ratione po-
tentiae obediencialis, sed ratione essentiae po-
tentiae naturalis: Ergo ab illa, non sub prima, sed
sub hac secunda ratione, essentialiter procedit.

Ad instantiam, concessa Majori, nego Minorem: nam licet potentia obediencialis pure pas-
siva, & activa solum instrumentaliter, sit eju-
dem rationis in Angelo & rebus inanimatis; po-
tentia tamen obediencialis mediate activa, vita-
liter competens intellectui angelico & huma-
no, non est ejuſdem rationis cum potentia obe-
dienciali conveniente inanimatis, & illa est
quam respicit visio beatifica.

Ad primam confirmationem nego Minorem:
cum enim hæc potentia sit mediate activa ab in-
telleco, & immediate respiciat formam super-
naturalem vitalem, scilicet lumen gloriæ, & ac-
tum vitalem mediate, nempe visionem beatifi-
cam, non potest non esse vitalis.

Ad secundam nego etiam Minorem, nam sicut
intellectus ratione facultatis naturalis, est intel-
lectivus naturaliter, ita ratione obediencialis
est intellectivus obediencialiter, non immedi-
ate, sed mediate.

ARTICULUS II.

*An inæqualitas intensiva, quæ est in visionibus
beatificis, à sola inæqualitate luminis
gloriæ derivetur?*

V T certum & indubitatum supponimus, vi-
siones beatificas sive hominum, sive Ange-
lorum, esse inter se inæquales, ac diversas, quar-
tùm ad perfectionem accidentalem intensivam,
vel extensivam, ut constat ex illo Ioan. 14. *In do-
mo Patris mei mansiones multe sunt, & ex isto A-
postoli. ad Corin. h. 15. Stella differit à stella in cla-
ritate.* Ubi loquitur Apostolus de inæquali glori-
a corporum in resurrectione, quæ cum à gloria
essentia profuat, hæc debet esse inæqualis, sic-
ut & illa.

Ratio etiam id suadet: Nam gloria proponi-
tur ut bravium, merces, & corona iustitiæ: Sed ad
iustum remuneratorem spectat ut pro inæquali-
bus meritis, inæqualia præmia concedat: Ergo
in beatis, iuxta meritum diversitatem, gloria,
seu visio beatifica inæqualis est. Quod Christus
multis parabolis declaravit, præsertim parabolâ
frumenti, quod cadens in terram bonam, aliud
fecit fructum centesimum, aliud sexagesimum,
& aliud trigessimum; & Concilium Florentinum
in litteris unionis clarè expressit, cum dixit,
quod *iuxta meritum diversitatem, unus alio perfe-
ctius videt essentiam divinam.* Inquirimus ergo in
præsenti unde oriatur inæqualitas illa intensi-
va, vel extensiva, quæ in visione beatifica repe-
ritur; an à solo lumine gloriæ, vel etiam à natu-
rali perfectione intellectus creati: ita ut intelle-
ctus perspicacior, cum æquali lumine gloriæ,
clarus videat divinam essentiam, quam minus
perspicax?

Vera sententia statuitur.

Dico breviter, totam inæqualitatem visionis
esse proxime reducendam in solam luminis
gloriæ inæqualitatem; nullatenus verò in natu-
ralem intellectus creati perspicaciam & activi-
tatem. Est contra Scotum in 3. dist. 12. quæst. 3.
Durandum ibidem dist. 14. quæst. 1. Molinam
hic art. 6. disp. 2. & Caietanum. 3. parte quæst. 10.
art. 4. ad 2. ubi affirmat, quod si Verbum Divi-
num assumpisset naturam Angelicam, cum lu-
mine gloriæ, quod nunc habet in humana natu-
ra, perfectius videret Deum, quam nunc videt.

Nostra tamen conclusio communis est apud
Discipulos D. Thomæ, & colligitur ex S. Doctore
hic art. 6. asserente, quod *facultas videndi Deum
non competit intellectui creato secundum suam natu-
ram, sed per lumen gloriæ: unde intellectus plus par-
ticipans de lumine gloriæ, perfectius Deum videbit.* Et
ibidem in resp. ad 3. *Diversitas videndi Deum erit
per diversam facultatem intellectus, non quidem natu-
ralem, sed gloriosam.* Et art. 7. *In tantum (inquit) in-
tellectus creatus divinam essentiam perfectius, vel mi-
nus perfecte cognoscit, in quantum majori vel minori
lumine gloriæ persunditur.*

Probatum etiam conclusio ratione fundamen-
tali. Inæqualitas quæ in visione beatifica repe-
ritur, reduci debet in virtutem proximam, & im-
mediatam; non autem in radicalem, & remota-
tam: nam ista non agit nisi iuxta proportionem
virtutis proximæ, & ut per illam elevata: Sed lu-
men gloriæ est virtus proximæ, & immediate in-
fluens in visionem beatificam; intellectus autem
in eam influit radicaliter tantum, & remote, &
ut elevatus per lumen gloriæ, ut constat ex su-
prâ dictis: Ergo inæqualitas visionis beatificæ,
in lumen gloriæ, & non in perfectionem, & per-
spicaciam naturalem intellectus creati redu-
cenda est.

Confirmatur, & magis illustratur hæc ratio.
Licet in intellectibus angelicis, vel humanis re-
periatur diversitas, & inæqualitas in perfectione
naturali, illa tamen per accidens, & materialiter
se habet ad visionem beatificam; quia intel-
lectus creatus non influit immediate in illam
ratione potentiae, & activitatis naturalis, sed
tantum ratione potentiae obediencialis radica-
lis & remotæ, quæ est æqualis in omni intellectu
creato: hæc enim (ut in 1. disputatione declara-
vimus) fundatur in summa amplitudine, & uni-
versalitate, quæ natura intellectualis respicit
ens ut sic, analogicè commune Deo & creatu-
ris; quæ universalitas æqualiter convenit omni
intellectui creato.

Confirmatur amplius: Major activitas intel-
lectus cum sit aliquid ordinis naturalis, est be-
neficium naturæ non gratiæ, & à Deo creatore,
non à Deo glorificatore procedens: Ergo ratio-
ne illius non augetur gloria, & visio beatifica in
beatis, sed solum ratione luminis gloriæ.

Probatum secundo: Inæqualitas visionis beatæ
præcipue provenit ex eo, quod divina essentia
magis vel minus perfecte uniatur intellectui
creato, in ratione speciei intelligibilis: Sed
quod essentia divina, in ratione formæ & speciei
intelligibilis, magis vel minus perfecte uniatur
intellectui creato, provenit ex majori vel mino-
ri intentione luminis gloriæ, cum illud sit ultima
dispositio ad talem unionem, ut supra ostendi-
mus;